

Овај закон ступа у живот од дана кад га Краљ потпише.

Препоручујемо свима нашим министрима, да овај закон обнародују и о извршењу се његовом старају; властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покуравају.

31. Марта 1892. год.  
у Београду.

Јов. Ристић с. р.  
К. С. Протић с. р.  
Ј. Бели-Марковић с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,  
чувар државног печата,  
министар правде,  
М. Кр. Ђорђевић с. р.

Председник министарског савета  
министар иностраних дела  
и заступник

министра финансија,  
Ник. П. Пашић с. р.

Министар грађевина,  
П. Велимировић с. р.

Министар  
унутрашњих дела,  
Св. Милосављевић с. р.

Министар војни,  
генерал-штабни пуковник  
Д. Ђурић с. р.

Министар правде и заступник  
министра просвете и  
црквених послова  
М. Кр. Ђорђевић с. р.

Министар  
народне привреде,  
И. М. Душманић с. р.

У ИМЕ  
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА  
АЛЕКСАНДРА I.

по милости божјој и вољи народној  
Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА  
СКУПШТИНА, САЗВАНА У ДРУГИ РЕДОВАН САЗИВ ПРВЕ ПЕРИОДЕ,  
РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН

О

НАКНАДИ ШТЕТЕ УЧИЊЕНЕ ЗЛОНАМЕРНОМ ПАЉЕ-  
ВИНОМ И НАМЕРНИМ ПРОТИВЗАКОНИМ  
ПОНИШТАЈЕМ СТВАРИ.

Члан 1.

Сваку штету учињену злонамерном паљеви-  
ном и намерним против законим поништајем необез-  
беђених ствари у атару сеоске општине и пољском  
имању, у атару варошке општине, дужна је опште-  
ћеном, на његов захтев, да накнади она општина,  
у атару које је кажњиво дело извршено, ако се  
кривац не ухвати у року од тридесет дана, од кад  
је иследна државна власт извештена о извршењу  
кривичног дела.



## Члан 2.

Ако се између две или више општина породи распра о месту, где је ово дело учињено, накнада ће се оштећеном платити из касе свију тих општина подједнако, а доцније сви плаћени делови ставиће се на терет оној општини, која се у смислу члана 7. закона о општинама огласи за одговорну.

## Члан 3.

Штета се свакад процењује преко вештака и исплаћује у новцу.

## Члан 4.

У свима питањима ове накнаде сваку општину представља и заступа њен заступник, изабран у смислу тач. 6. чл. 70. закона о општинама, а где њега нема, председник општинског суда (чл. 26. зак. о општинама).

## Члан 5.

Штету оцењују на лицу места под руковођењем иследне државне власти три вештака, који се заједно са замењеницима бирају по пропису §. 251. закона о поступку судском у грађанским парницама.

Једног од тих вештака бира оштећени, другог заступник одговорне општине, а оба вештака бирају трећег.

## Члан 6.

У случају члана 2. овог закона, све општине преко свог заступника бирају заједнички једног вештака. На случај, да се не могу сложити у избору, онда ће га изабрати иследна власт.

## Члан 7.

Ако једна страна не хтедне изабрати вештака, изабраће га иследна државна власт, пазећи на лица, која су оштећени помињали (§. 248. грађ. суд. поступка).

Изосталог вештака заступа у раду његов заменик.

## Члан 8.

Ако се штета не може по среством вештака определити, онда ће количину штете оштећени заклетвом определити, која ће се извршити од свештеника у присуству иследне државне власти.

## Члан 9.

Првостепени суд има право умерити оштету, коју је оштећени заклетвом определио, ако одговорна општина наведе разлоге, да је иста претерана.

## Члан 10.

За оцењивање штете важе у свему прописи §. 253. до 257. грађ. суд. поступка закључно.

## Члан 11.

Иследна државна власт заклеће вештаке пре извршеног вештачења, према пропису §. 259. грађ. суд. поступка.

## Члан 12.

Одговорна општина плаћа вештаку на име дијурне три динара дневно.

## Члан 13.

За двадесет дана, од дана протеклог рока, одређеног чланом 1. на захтев оштећеног, дужна



је иследна државна власт дело извидити и акта предати првостепеном суду на пресуђење.

#### Члан 14.

Оштећени положиће заклетву, да му је паљевина злонамерно учињена и поништај ствари намерно учињен. Заклетву ће извршити свештеник у присуству иследне државне власти, која да гласи:

«Заклињем се јединим Богом и свим оним што ми је по мом закону најсветије и на овом свету најмилије, да нисам злонамерно извршио паљевину или намерно поништио ствари, нити сам на то другог наговорио и да не знам ко ми је ову паљевину и поништај ствари учинио; и како право казао и заклео се, тако ми Бог помогао и овог и оног света, Амин.»

Ако оштећени на први позив иследне државне власти изјави, да се неће клети, нема права тражити накнаду штете од општине.

#### Члан 15.

Заклетва оштећеног потпун је доказ, да је паљевина и поништај ствари злонамерно извршен, осим ако увиђај иследне државне власти, чињен на лицу места где је дело извршено, или сведоци, под заклетвом испитани код иследне државне власти противно не доказују.

Но ако је оштећени пресудом судском лишен грађанске части, или је под полицијским надзором, или под стециштем, онда не може заклетву као доказ употребити.

#### Члан 16.

Испит сведока саопштиће иследна државна власт обема странама, да своје примедбе даду. Лица, која стоје у односима прописаним §. 210., 211., 212. и 215. грађ. суд. поступка према оштећеном, изузимају се из сведочења.

#### Члан 17.

Ако избор вештака, оцена штете, рад иследне власти није извршен по овоме закону, учиниће првостепени суд своје примедбе, по којима је иследна државна власт дужна у свему поступити и по нова акта вратити првостепеном суду на пресуђење у року одређеном чланом 11. овог закона. Првостепени суд донеће пресуду без присуства парничних страна, којом ће досудити оштећеном од одговорне стране две трећине од процењене штете, или ће га од тражења исте као незаконитог одбити. Ова је пресуда одмах извршна.

Пресуду дужан је првостепени суд за пет дана, од дана пријема акта од иследне државне власти, донети и послати надлежној власти; а за других пет дана дужна је надлежна власт предати пресуду обема странама.

#### Члан 18.

При спроводу акта првостепеном суду иследна државна власт наплатиће три динара таксе од одговорне општине и на акта утиснути за судски рад.



## Члан 19.

Одговорна општина и оштећени могу се за накнаду штете наравњати код општинског суда (§ 6. грађ. суд. поступка).

## Члан 20.

Оштећени поднеће пресуду или поравњење извршној државној власти, која је за три месеца, од дана пријема, дужна наплату извршити од одговорне општине — осуђеног лица, сходно чл. 3. овог закона и предати оштећеном.

## Члан 21.

Ако кривац, ухваћен у року одређеном чланом 1., буде осуђен па се наплата из његове имовине по пресуди судској не може да изврши, због немаштине, према уверењу надлежне власти, онда ће оштећени извршење пресуде тражити од општине, у којој је кажњиво дело извршено.

На случај да кривац буде ослобођен од иследне власти или суда, оштећени има права тражити накнаду штете од одговорне општине.

## Члан 22.

Суд одговорне општине у споразуму са одбором досуђену оштету распоређује на поједине грађане своје општине по пореским главама и наплаћује у року, који је означен у предњем члану.

## Члан 23.

Одговорна општина плаћа таксу за вештачење прописану законом о таксама, дијурну иследној власти и све остале трошкове.

## Члан 24.

Оштећеном застарева право на накнаду штете од одговорне општине, ако исту није тражио за два месеца, од дана, кад му је штета причињена; а само у случајевима предвиђеним у члану 21. застарева за два месеца, од дана кад оштећени добије решење од надлежне власти, да се осуда по пресуди нема откуд да наплати од осуђеног; или од дана од кад се оштећеном саопшти решење или пресуда којом се кривац ослобођава.

## Члан 25.

Кад се кривац доцније пронађе, суд ће га поред казне осудити да врати општини досуђену накнаду штете у новцу заједно са интересом 10% годишње, рачунајући од дана кад је општина оштету платила оштећеном, као и све трошкове учињене око извиђења и пресуђења. Наплаћена штета вратиће се грађанима осуђене општине, колико је од кога наплаћено заједно са припадајућим интересом.

## Члан 26.

Овај закон ступа у живот, кад га Краљ потпише.

Препоручујемо свима Нашим министрима, да овај закон обнародују и о извршењу се његовом,



у колико се кога тиче, старају; властима пак за-  
поведамо, да по њему поступају, а свима и свакоме,  
да му се покуравају.

20. Марта 1892 год.  
у Београду.

Јов. Ристић с. р.  
К. С. Протић с. р.  
Ј. Бели-Марковић с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,  
чувар државног печата,  
министар правде,  
Гл. Гершић с. р.

Председник министарског савета  
и заступник  
министра финансија,  
Ник. П. Пашић с. р.

Министар грађевина  
и заступник министра  
народне привреде,  
П. Велимировић с. р.

Министар правде,  
Гл. Гершић с. р.

Министар иностраних дела и  
заступник  
министра просвете и  
црквених послова,  
М. Кр. Борђевић с. р.

Министар  
унутрашњих дела,  
Ј. Баја с. р.

Министар војни,  
генерал-штабни пуковник,  
Јов. Д. Прапорчетовић с. р.



*Jov. B.*  
39049